

fremdrage det, for at det kommende Udvalg kan faa Lejlighed til at overveje, om der ikke i selve Loven bør staa noget derom. Der staar i § 3, at af Statskassen tilskydes Halvdelen af Kapitalen, og saa staar der, at „for Statskassens Bidrag nyder denne samme Ret, som de almindelige Bidrag fra Kommuner eller private“. Det vil altsaa med andre Ord sige, at Staten vil faa Halvdelen af det paagældende Selskabs Aktier, blive Indehaver af Halvdelen af Aktiekapitalen. Hvordan har man egentlig tænkt sig, at dette Jærnbane-selskabs Løbe skulle være indrettede med Hensyn til det Spørgsmaal, hvorledes der kan stemmes paa Generalforsamlingen, som jo vel skal indsette og afsætte Bestyrelsen og i det hele have den øverste Myndighed i Selskabets Anliggender, i dette Tilfælde naturligvis under en meget indgaaende Kontrol fra Indenrigsministeriet? Man faar en Generalforsamling, hvor Statskassen møder med Halvdelen af Aktierne, hvilket jo fattigt vil sige — da man ikke kan gaa ud fra, at samtlige øvrige Aktionærer give Møde — at Staten fuldstændig vil kunne dominere Generalforsamlingen. Forudsat, at Selskabets Løbe komme til at lide paa det almindelige og paa det, som i Reglen anses for det naturligste, at en Aktie giver een Stemme, og forudsat at Staten gennem Indenrigsministeriet faar Tilsynet, dominerer Generalforsamlingen og indsætter Bestyrelsen, vil Forholdet mellem private Selskaber og statsdrevne Jærnbaner ikke blive stor. Paa den anden Side, hvis det paagældende Selskab, idet det konstituerer sig og fastsætter sine Løbe, vil bestemme, at ingen enkelt Aktionær maa have mere end 5 Stemmer, formoder jeg, at Indenrigsministeren vil sige: Nej, saa giver man ikke Staten den fornødne Myndighed og Indflydelse paa Generalforsamlingen. Retop fordi jeg gaar ud fra, at det er det rigtige, at det skal være Privatdrift, og at det er de lokale Folk paa Egne, Folk, der have deres Medborgeres Tillid, som skulle styre disse Jærnbaner, netop derfor onsker jeg ogsaa, at det skal være de Mænd, der skyde Penge til, og ikke Indenrigsministeriet alene, der kommer til at være bestemmende om, hvorledes Driften skal være, og hvorledes Selskabets Anliggender skulle styres. Saa vidt jeg husker, blev dette Punkt heller ikke omtalt i Tjor, og det har naturligvis ikke liden Interesse baade for de Kommuner og for de private, der i øvrigt kunne være tilbøjelige til at anbringe deres Kapital i saadanne Foretagender.

Den sidste ærede Taler gentog i Dag noget af det samme, som kom frem i Tjor, at de rige Egne ikke maa begunstiges paa de fattiges Bekostning. Han frygtede for, at i de velhavende Egne, hvor blandt andet Ekspropriationsudgifterne vilde blive store, og hvor man vilde bygge dyrt, bruge større Sporvidde og i det hele taget en stærkere Konstruktion af Jærnbaner, vilde Statsbidraget blive saa meget større, at man f. Eks. her paa Sjælland kunde faa et Statsbidrag af et Par Hundrede Tusinde Kroner, medens Sylland kun kunde faa hundrede Tusinde, og derfor mente det ærede Medlem, at alle disse Jærnbaner skulde, om jeg saa maa sige, i en Prokrustes seng, lige meget hvad enten de trængte til mer eller mindre. De fattige Egne i Sylland havde ganske vist faaet Halvdelen, saaledes at Egnen kun skulde staffe Halvdelen; men i Sjælland og Jyn havde de kun faaet en Tredjedel. Jeg vil gøre opmærksom paa, at naar Princippet er det, at Staten skal for den Kapital, den indskyder, have Aktier, vil jo den Ubillighed — hvis der overhovedet kan være Tale om Ubillighed paa dette Punkt — opvejes derved, at Staten faar saa meget større Udbytte til at faa Udbytte af sin Kapital. Og at Jærnbaner i tæt befolkede Egne maa anlægges dyrere, det følger egentligt simpelthen deraf, at man maa være forberedt paa at kunne tilfredsstille en større Trafiks Fordringer. Men naar det er saa, synes jeg virkelig, at det matematiske Forholdstal $\frac{1}{2}$ er det eneste retfærdige, og at det tværtimod vilde være meget uretfærdigt, om man blev staaende ved det, som blev Resultatet af det ærede Medlems Tankegang, idet han sagde: Ja, i de fattige Egne, hvor der formodentlig slet ikke bliver noget Udbytte, i alt Fald ikke i mange Aar, skal Staten bidrage Halvdelen, men i mere velhavende Egne, hvor maaste Aktierne kunne faa Værdi, skal Staten ikke give mere end en Tredjedel. Dette, forekommer det mig, vilde snarere være uretfærdigt.

Breinholt: Det var en tilsyneladende rigtig Forudsætning, hvorfra det ærede Medlem (Det. Hansen) gik ud, idet han sagde, at Baner i gode, rige Egne selvfølgelig maatte betale sig helt anderledes end Baner i daarlige Egne. Desværre for Statskassen, kan jeg sige, vise de fattigste Tilstande, at dette ikke er saa, idet nemlig den østsjællandske Jærnbane, der ligger i en af Landets frugtbareste Egne, og de lollandiske Jærnbaner ere saa langt fra at give Over-